

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 18.3.2020	Diaarinumero EURA 2014/5721/09 02 01 01/2017/PKARJALA
Käsittelijä	Puhelinnumero
Hankekoodi A73490	Tila Saapunut

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Karelia HUB- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalassa	
Alkamispäivämäärä 2.1.2018	Päätymispäivämäärä 31.12.2019
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 5.1. Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Kustannusmalli Flat rate 24 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy	
Y-tunnus 1934207-8	Hankkeen WWW-osoite http://www.keti.fi
Yhteyshenkilön nimi Risto Hiltunen	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite risto.hiltunen@keti.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 050 3031313

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Business Joensuu Oy	Y-tunnus 2921270-1
--	-----------------------

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hankkeessa tavoitteena oli Niiralan rautatieraja-aseman merkityksen lisääminen tavaraliikenteessä sekä Niiralan logistiikka-alueen palveluiden kehittäminen, johon linkittyi oleellisena osana Puhoksen ja Joensuun syväsatamien toiminta. Tavoitteena oli konseptoida Niiralan logistiikka-alue multimodaalisen kuljetusjärjestelmän toimintamalliksi sekä selvittää toimitusketjujen logistisia ratkaisuja ja niihin liittyviä parhaita käytäntöjä sekä edistää Pohjois-Karjalassa rajat ylittävää liiketoiminnallista yhteistyötä. Tarkastella kaupan logistiikan toimintamalleja ja toteutustapoja.

Hankkeen tuloksena saatiin rakennettua Niiralan logistiikka-alueelle toimiva ekosysteemi, johon kuuluu tuotannonollista ja logistiikka toimintaa. Työllistävä vaikutus näillä yrityksillä on 10 välitöntä työpaikkaa ja välillisesti kymmeniä mm. kuljetus-, rakennus- ja kunnossapitoaloille. Toimijat tulevat investoimaan alueen ja oman toiminnan kehittämiseen n. 3,5 miljoonaa euroa vuoden 2020- 2021 aikana. Niiralan alueen tuotannonollinen kehittyminen antaa pohjaa myös muille palvelualan yritysten kehittymiselle esim. majoitus-, ruoka- ja kaupanpalvelut. Niiralassa aloitti uusi kahvilayritys, joka työllistää 2 henkilöä.

Hankkeessa tarkasteltiin laajasti multimodaalista kuljetusjärjestelmää, laadittiin siihen toimintamalli sekä kaupan alalle kehityspolut tukemaan kehittämistoimenpiteitä. Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittämisen toimintamallin laadinnassa tarkasteltiin laajasti, rautatie-, maantie-, ja sisävesiliikennettä Suomen ja Venäjän välisessä liikenteessä ja liiketoiminnassa. Laajemmassa kuvassa tarkasteltiin Venäjän ja Kiinan kehitysnäkymiä sekä Arktisen alueen kuljetusreitit ja markkinoita.

Hankkeessa selvitettiin syvällisesti kaupan trendejä, uusia toimintatapoja sekä logistisia mahdollisuuksia. Niiralan alueelle rakennettiin lyhyen ja pidemmän aikajänteen kehityspolut. Suunnitellut ja toteutetut toimenpiteet tukevat Niiralan Masterplan 2025 suunnitelmaa, joka laadittiin Niirala-Portti itään ja länteen -hankkeessa. Niiralan palvelutarjonnan kehittämiseksi aloitettiin Leader-rahoitteinen Tuottajien talo -hanke, jota hallinnoi Tohmajärven kunta.

Hankkeen nimi: Karelia HUB- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalassa
Viranomais: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Matchmaking- matkoja tehtiin Petroskoihin, Pietariin, Cherepovetsiin sekä Tallinnaan. Matkoilla oli mukana alueen tuotannollisia ja logistiikka-alan yrityksiä. Matkoilla tutustuttiin Venäjän ja Viron tuotannollisiin aloihin sekä satama- ja logistiikkatoimintoihin. Matkojen tuloksena saatiin luotua verkostoa päättävässä asemassa oleviin viranomaisiin sekä erialojen yrityksiin. Pohjoiskarjalaiset yritykset saivat hankkeessa avattujen kontaktien kautta yhteistyö- ja alihankintamahdollisuuksia sekä toimivat kv-markkinoilla. Matkoille osallistuvat yritykset verkostoituvat mukana olevien yritysten kanssa ja tätä kautta saivat rakennettua omia alihankinta- tai muita yhteistyöverkostoja maakunnan sisällä.

Hankkeessa toteutettiin kaksi seminaaria, Logistiikan kehittäminen yritysryhmien menestystekijänä -seminaari Joensuussa sekä Petroskoissa Karjalan kaupallisen ja logistisen käytävän mahdollisuudet liiketoiminnalle -seminaari, joka toteutettiin yhteistyössä Karjalan tasavallan teollisuus- ja kauppakamarin kanssa.

Matkoilla, seminaareissa ja yritys- ja viranomaistapaamisissa esiteltiin alueen toimintaympäristöä, toimijoita, vapaana olevia toimitiloja sekä logistista infrastruktuuria. Uutta tietoa saatiin, uusilta markkinoilta sekä markkina-alueilta, liiketoimintamalleista ja -kulttuurista mm. Cherepovetsin teräs- ja lannoite-teollisuus sekä Pietarin meriklusteri.

Hankkeen numeraaliset (tavoitteet)toteutuminen: (5)5 toteutui vuonna 2019 ja 5-7 uutta työpaikkaa toteutuu vuonna 2020, (30) 37 yritystä osallistuu hankkeen toimenpiteisiin, (2) 1 yritysryhmä. 2 investointihanketta. Hankkeessa toteutettiin 146 yrityksiin kohdistuvaa tapahtumaa, näihin osallistui yhteensä 217 yritystä.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

Karelia HUB- Multimodal transport ecosystem in North Karelia.

The aim of the project was to increase the importance of the Niirala railway border crossing point in freight traffic and to develop the services of the Niirala logistics area, in which the operations of Puhos and Joensuu deep ports were an integral part. The aim was to conceptualize the Niirala logistics area as a multimodal transportation system model, to identify logistics solutions and best practices in supply chains and to promote cross-border business cooperation in North Karelia. One aim of the project was also to study the operating models and implementation methods of trade logistics.

The project resulted in construction of a functional ecosystem within the Niirala logistics area, which includes manufacture and logistics activities. These companies have direct impact on employment as 10 jobs and indirectly dozens of jobs in transportation, construction and maintenance fields. The operators will invest approximately 3.5 million euros in the development of the area and their own activities during 2020-2021. The production development of the Niirala area also provides a basis for the development of other service companies, such as accommodation, food and retail services. A new café, employing two people, was opened in Niirala.

The numerical (aims) of the project: (5) 5 completed in 2019 and 5 new jobs will be created in 2020, (30) 37 companies participate in the project activities, (2) 1 group of companies. 2 investment projects.

The project implemented 146 events for companies; a total of 217 companies took part in these activities.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hankkeessa tavoitteena oli Niiralan rautatieraja-aseman merkityksen lisääminen tavaraliikenteessä sekä Niiralan logistiikka-alueen palveluiden kehittäminen, mihin linkittyi oleellisena osana Puhoksen ja Joensuun syväsatamien toiminta. Tavoitteena oli konseptoida Niiralan logistiikka-alue multimodaalisen kuljetusjärjestelmän toimintamalliksi sekä selvittää toimitusketjujen logistisia ratkaisuja ja niihin liittyviä parhaita käytäntöjä sekä edistää Pohjois-Karjalassa rajat ylittävää liiketoiminnallista yhteistyötä. Alueelle tarvitaan uutta yritystoimintaa ja lisää alihankintatoimintaa, jotta saadaan vahvistettua yritysten liikevaihtoa ja luotua uusia työpaikkoja. Hankkeessa tarkasteltiin pääasiallisesti Venäjältä ja Aasiasta tulevia tavaravirtoja sekä Venäjän ja Suomen tuotannollisten alojen yhteistyömahdollisuuksia.

Kaupan logistiikan vaihtoehdot ja toteutustavat -osiossa tavoitteena oli tarkastella Niiralan kaupallisen alueen potentiaaleja, ideoita erilaisia malleja kaupan toiminnolle sekä kartoittaa alueen kaupallisen palveluiden saavutettavuutta ja kustannustehokkaita hankinta- ja toimitusketjuja. Kaupan logistiset haasteet näkyvät eritoten toimijoilla, jotka sijaitsevat syrjässä valtateista ja toimitusketjuista.

Tavaraliikenteen ja alihankintatoiminnan lisääminen tuonnissa ja viennissä katsottiin edistävän koko maakunnan elinvoimaisuutta ja lisäävän työpaikkoja palvelualalla ja teollisuudessa. Kasvava teollisuuden potentiaali tarvitsee toimivan ja kustannustehokkaan logistiikkamallin, toiminnan tehostaminen ja kasvavat tavaravirrat tarvitsevat joustavia kuljetusmuotoja. Niiralan logistiikkainfrastruktuuria ja yritysryhmiä tuli tarkastella uudella innovatiivisella tavalla, multimodaalisen kuljetusketjujen ja logistiikan ekosysteemin kehittämisen katsottiin tukevan yritysten liikevaihdon ja uusien markkinoiden saavutettavuutta koko maakunnan alueella.

Hanke koostui kolmesta työpaketista:

Työpaketti TP1 (Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalaan) ja TP2 (Kaupan logistiikan vaihtoehdot ja toteutustavat) toteutettiin selvitysten ja raportin laadinnan osalta ostopalveluna. Logistiikka-asiantuntija kilpailutettiin ja toteutukseen valittiin Crealog Oy ja WSP Finland Oy. Logistiikka-asiantuntija työskenteli tiiviissä yhteistyössä muun hankehenkilöstön ja yritysten kanssa.

Hankkeen toteutuksessa TP3 (Matchmaking-matkat, workshop-toiminta ja seminaarit) ja TP1 linkittyivät oleellisesti toisiinsa. Matchmaking-matkat, seminaarit, workshop-toiminta tuki ja tuotti uutta tietoa kuljetusjärjestelmän kehittämisen toteutukseen.

Hankkeessa laadittiin kattava raportti multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittämisestä Pohjois-Karjalassa sekä kaupan logistiikan toimintamallien kehittämisen selvitys. Raportissa kuvattiin Pohjois-Karjalan logistiikan ekosysteemi, jossa keskiössä olivat Niiralan logistiikka-alue, rautatieyhteydet sekä Puhoksen ja Joensuun syväsatamat. Tarkasteltiin Venäjän ja Kiinan kehitysnäkymiä sekä Pohjois-Karjalan yhteyksiä muihin logistisiin konsepteihin, tuotannollisten alojen alihankintaan ja Venäjän liiketoimintaan. Potentiaalia nähtiin esimerkiksi Venäjän lähialueen

Hankkeen nimi: Karelia HUB- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalassa
Viranomainen: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

konepajateollisuuden lisäksi Cherepovetsin teräs- ja lannoiteteollisuudessa. Suuremmassa kuvassa tarkasteltiin Arktisen alueen kuljetusreitit ja markkinoiden kehitystä sekä uutena toimialana Pietarin ja Lenigradin meriklusteria. Raportissa on esitetty multimodaalisen ekosysteemin kehityspotolot sekä sisävesikuljetus-, rautatiekuljetusjärjestelmän ja Niiralan logistiikka-alueen kehittäminen.

TP2 Kaupan logistiikan osalta tarkasteltiin kahta kehityspolkua Niiralan kaupallisen alueen kehittämisessä: 1. lyhyen aikajänteen kehittäminen 2-5 vuotta ja 2. tulevaisuuden kehittäminen 2025-2030.

Niiralan logistiikan ja kaupan toimintoja kehittämisen pohjana on pidetty Niiralan Masterplan 2025 -suunnitelmaa, joka toteutettiin Niirala - Portti itään ja länteen -hankkeessa.

Niiralan logistiikka-alueella oleviin terminaalitiloihin sijoittuu lannoitteisiin erikoistunut yritys sekä lisäksi varastointiin ja ratapihaoperointiin erikoistuneet yritykset. Uusien yritysten myötä hankkeessa tavoiteltu logistiikan ekosysteemi vahvistuu sekä antaa erinomaiset lähtökohdat kehittää alueen elinkeinoelämää jatkossa entistä tehokkaammin. Logistiikka-alueen kehittyminen edistää Niirala Masterplan 2025 -suunnitelman toteutusta myös kaupallisen liiketoiminnan ja alueen kehitystyössä.

TP1 Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittämisen tavoitteet

- Modernin ja multimodaalisen kuljetuskäytävätoimintamallin konseptointi Pohjois-Skandinavian ja Venäjän sekä Aasian väliseen tavaraliikenteeseen.
- Pohjois-Karjalan logistisen sijainnin, logistiikkarakenteiden ja kehitettävän logistisen toimintamallin hyödyntäminen alueen yritysten liiketoiminnoissa ja kansainvälisessä kaupassa.
- Pohjois-Karjalasta logistinen hub – toimintamallin konseptointi ja toteutus, jossa liitetään Niiralan, Puhoksen ja Joensuun logistinen infrastruktuuri ja palvelukonseptit erilaisiin tavaravirtoihin.

Kaikki tavoitteet toteutuivat suunnitelman mukaisesti. Pohjois-Karjalan logistiikan ekosysteemi on kuvattu monipuolisena Pohjois-Karjalan kauppaa ja teollisuutta tukevana kokonaisuutena. Eri toimialoihin liittyviä tavaravirtoja on haettu aktiivisesti erityisesti Venäjän suunnalta, joka on luonteva suunta Pohjois-Karjalan ja alueen logististen tilanteiden sijainnin suhteen. Niiralan logistiikka-alueen uuden toiminnan käynnistymisen myötä Pohjois-Ruotsin ja -Norjan yhteydet saattavat tulla tarkemmin tarkasteluun vuonna 2020.

Kokonaisuutena logistiikasta näyttää muodostuvan yksi tärkeä liiketoiminta-alue Pohjois-Karjalaan, joka sekä tukee alueen kaupan ja teollisuuden liiketoiminnan toimintaedellytyksiä että muodostaa itse kasvavan ja uusia työpaikkoja luovan liiketoiminta-alueen. KareliaHUB-hankkeen aikana logistiikka on kehittynyt maakunnallisena konseptina ja vuoden 2020 aikana tullaan näkemään liiketoiminnan laajenemista ja kasvukehitystä alueella.

TP2 Kaupan logistiikan vaihtoehdot ja toteutustavat

- Selvitetään mahdollisuutta yhteishankintoihin ja alueen keskitettyihin logistiikkaratkaisuihin, myös lähtävä tavaraliikenne.
- Muodostetaan toimintamalli keskitetyn logistiikkakeskusratkaisun toiminnalle.
- Sisälogistiikkaratkaisuiden kartoitus ja konseptointi, verkkokauppaa tukevien ratkaisujen kehittäminen logistiikan osalta.

Kaikkia osa-alueita tarkasteltiin hankkeessa sekä kerättiin tietoa ja konseptuaalisen kehittämisen perusteita yhdeksi kokonaisuudeksi. Suurelta osin hankkeen kaupan logistiikan osa-alueessa keskityttiin kaupan alueen kehittämiseen Niiralan alueen kokonaiskehityksessä sekä kaupallisen toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksiin.

Hankkeessa tarkasteltiin uusia kaupan konsepteja, lähituotteiden logistiikkaa, verkkokauppaa sekä luotiin kuvaus alueellisesta kokonaisuudesta, mikäli toteuttamisedellytykset kehittyvät siten, että päästään konkreettisesti rakentamaan Niiralan alueelle yhtenäistä ja vireää kaupan ja logistiikan kokonaisuutta, jossa toimijat ovat synergiassa keskenään soveltuvin osin. Rinteen hallituksen ilmoitus Parikkalan raja-aseman avaamisesta 2024 luo uhkakuovan Niiralan kaupallisen alueen kehitykselle, mikäli merkittävä osa matkustajavirroista ja erityisesti tulevaisuuden potentiaalista siirtyy eteläisemmälle raja-asemalle. Jossain määrin kaupalliset toiminnot Niiralassa voivat silti toteutua, mutta laajemman kokonaisuuden kehittymiselle Parikkala asettaa epävarmuustekijöitä. Lähituottajien logistiikkaa voidaan edistää konkreettisella tasolla edelleen huolimatta tilanteen muuttumisesta toimintaympäristön suhteen.

TP3 Matchmaking-matkat, workshop-toiminta ja seminaarit

Tämä osa-alue toteutui suunnitelman mukaisesti ja matchmaking-matkoja toteutettiin Petroskoihin, Cherepovetsiin, Pietariin ja Tallinnaan.

Hankkeen aikana tunnistettiin Pietarin meriklusteri kiinnostavana ja potentiaalisena mahdollisuutena Pohjois-Karjalan yrityksille ja siihen käytiin tutustumassa.

Hankkeessa toteutettiin aloitusseminaari Joensuussa yhteistyökumppaneille asiasta tiedottamiseksi ja kiinnostuneiden organisaatioiden saamiseksi mukaan projektiin. Petroskoissa järjestettiin rajat ylittäviä liiketoimintamahdollisuuksia käsittelevä seminaari, johon liittyi matchmaking-osuus yrityksille konkreettisten liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseksi. Vastaava seminaari/matchmaking-tilaisuus järjestettiin Cherepovetsissa, jossa alueen teollisuus- ja logistiikka-alan yritykset olivat paikalla.

Kaupan osa-alueessa pidettiin Kaupan logistiikan työpaja Tohmajärvellä, jossa haettiin ratkaisuja lähituottajien tuotteiden saamiseksi markkinoille sekä suunniteltiin uusien kauppapaikkakonseptien pilotointia. Tapaamiseen osallistui Tohmajärven ja Kiteen alueen toimijoita.

Kokonaisuutena yritysyritys on ollut hyvin aktiivista koko hankkeen ajan. Kontakteja uusille markkinoille on avattu ja eri alueilla on käyty kertomassa Pohjois-Karjalan tuotannollisten alojen potentiaalista sekä mahdollisuuksista logistisena solmupisteenä. Lisäksi on aktiivisesti edistetty potentiaalisten toimijoiden kanssa uusien rautatietlogistiikan ratkaisujen kehittämistä Niiralan logistiikka-alueeseen liittyen, mikä uuden toimijan sijoittumisen myötä käynnistyy uudelleen alkuvuoden 2020 aikana.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Hankkeen omat numeraaliset tavoitteet olivat 5 uutta työpaikkaa ja 2 yritysryhmähanketta.

Niiralan logistiikka-alueen uuden tuotannollisen alan toimijan vaikutuksesta alueelle syntyy välittömiä uusia työpaikkoja 10 tuotanto-, varasto- ja vaihtotyötoimintoihin, kymmeniä välillisiä työpaikkoja kuljetusliikenteelle sekä rakennus- ja kunnossapitoyrityksille. Logistiikka-alueen toimijat käynnistävät kehittämis- ja investointihankkeita (2), joiden kustannusarvio on noin 3,5 miljoonaa euroa.

Uudet työpaikat vaikuttavat Tohmajärven kunnan työllisyyteen positiivisesti, koska yritykset ovat sitoutuneet käyttämään pääasiallisesti alueen työvoimaa. Investoinnit tuovat alueelle lisäarvoa ja jatkuvuutta kehittämiseen. Lisääntyvien tavaravirtojen myötä Niiralan merkitys tavaraliikenteessä kasvaa.

Koko Pohjois-Karjalan alueella 1 yritys avasi viennin Venäjälle, 1 avasi keskustelut lisenssin myynnistä Venäjälle, 2 yritystä löysi jälleenmyyjäorganisaatiot, 1 maahantuontiryitys, 1 yritys neuvottelee tuotteiden toimituksista Venäjän viranomaisten kanssa. Yritykset lisäävät kansainvälistä kanssakäyntiä ja heidän liiketoiminta kasvaa viennissä. Toimenpiteillä edistettiin rajat ylittävää yhteistyötä sekä Niiralan rajanylityspaikan tunnettuutta ja Pohjois-Karjalan yritysten saavutettavuutta.

Hankkeen nimi: Karelia HUB- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalassa
Viranomais: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Yritysten on helpompi jatkaa jatkoneuvotteluja yritysten ja viranomaisten kanssa, kun yhteistyöneuvottelut on avattu hankkeen toimenpiteillä. Tuotannollisten alojen keskinäinen yhteistyö maakunnan sisällä vahvistuu ja syntyy uusia alihankintaketjuja. Pitkäaikajänteen vaikutukset ulottuvat myös vesitiliikenteeseen, kun tarkastellaan tavaratoimituksia Ruotsin tai muille kansainvälisille markkinoille. Näissä mahdollisissa toimituksissa kustannustehokkuus ja tavaravirtojen suuruudet näyttelevät merkittävää roolia. Hankkeessa rakentuneella logistiikan ekosysteemillä on aiempaa paremmat mahdollisuudet tarkempaan tarkasteluun ja kehittämiseen tavaravirtojen ohjautumiselle Venäjältä Niiralan kautta Pohjois-Suomeen ja -Ruotsiin sekä -Norjaan ja sitä kautta meriteitse Islannin markkinoille. Logistiikka-alueen kehittyminen vahvistaa pitkällä aikajänteellä myös Niiralan kaupan ja palvelualojen kehittymistä. Niiralan kaupan kehittämisen alueelle, jo olemassa olevaan toimintaympäristössä sijaitsevaan kahvilakiinteistöön saatiin uudet kahvilayrittäjät (2 uutta työpaikkaa). Tähän kiinteistöön suunniteltiin Tuottajien talo -konsepti ja hankittiin siihen erillisrahoitusta Jetina ry:n kautta maaseuturahastosta. Hanketta toteuttaa Tohmajärven kunta. Hankkeen aikana projektipäällikkö suoritti omaehtoisena koulutuksena tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon, jossa tarkasteltiin nimenomaan Niiralan logistiikka-alueen ja rautatieraja-aseman merkitystä tavaraliikenteestä, kaupallistamista ja brändin rakentamista. Tuotekehitystyön perustana oli Niirala Masterplan 2025. Kahvilatoiminnan aloittaminen luo positiivista mielikuvaa alueen kehittämisestä: logistiikka-alueen toimijat saavat palveluita työntekijöilleen, paikalliset asukkaat saavat lähialueelta ruoka- ja kahvilapalveluita. Tuottajien talo -hanke edistää kaupan tarjontaa ja toimintojen kehittymistä sekä palvelun tarjoajien ja paikallisten tuottajien yhteistyötä. Tuotekehitystyössä tehdyt dokumentit ja suunnitelmat edistävät alueen markkinointia ja toimenpiteiden suunnittelua. Matchmaking-matkoilla saatiin luotua mittavat kontaktiverkostot Suomessa ja Venäjällä. Yritykset saivat uusia kontakteja, uutta tietoa Venäjän ja Viron markkinoista ja mm. avasivat uusia alihankinta-, toimitusketju- ja hankintamahdollisuuksia kansainvälisiltä markkinoilta. Tuotannolliset alat saivat uusia kansainvälisiä kontakteja ja yhteistyötarjoajia, toimenpiteet vaikuttavat pitkällä aikajänteellä yritysten toiminnan kasvuun ja kehitykseen. Mukana olevat yritykset verkostoituivat toisten maakunnan yritysten kanssa ja sitä kautta saivat luotua yhteistyötä tuotannon ja logistiikan sektoreilla.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Niiralan logistiikka-alueelle rakentuneen ekosysteemin toiminta jatkuu ja kehittyy yritysten kehittämis- ja investointihankkeiden kautta. Hankesuunnitelmassa esille tuotu logistisen infrastruktuurin ja palveluiden ekosysteemin rakentaminen ja veturiyritysten hankinta muodostavat selkeän logistiikkapalveluiden kokonaisuuden, joka luo hyvät näkymät multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehitykselle Pohjois-Karjalassa. Uuden liiketoiminnan aloittaminen terminaaliolosuhteissa kasvattaa Niiralan logistiikka-alueen ja rautatieraja-aseman merkitystä tavaraliikenteessä. Hankkeessa avattujen kontaktien kautta tavaravirtojen ohjautuminen Niiralan kautta Suomen markkinoille voi olla potentiaalinen reitti tavarantoimittajille tuonnissa ja viennissä. Niiralan alueen markkinointi on lisännyt myös muiden alueella olevien terminaaliolosuhteiden kysyntää väliarastointipaikkana. Matchmaking-matkoilla saatu tieto toimintatavoista ja -kulttuurista sekä viranomaiskäytännöistä on jalkautettu yritysten käyttöön, joko matkojen aikana tai yritysten kanssa käydyissä keskusteluissa ja tapaamisissa. Yritykset hyödyntävät saatuja kontakteja oman liiketoimintansa kehittämisessä. Matkoilla on markkinoitu laajasti Pohjois-Karjalan yrityksiä ja logistisia yhteyksiä. Tulokset yritysyhteistyöstä toteutuvat pitkällä aikajänteellä. Matchmaking-matkoilla havaittiin uusia liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi Pietarin meriteollisuudessa, jatkossa toimialaa tarkastellaan tarkemmin mahdollisella uudella kehittämissuunnitelmalla. Toimiala on uusi, kartoittamaton alue, joten kehittämissuunnitelman kautta voidaan tutkia tarkemmin meriklusterin ekosysteemiä ja mahdollisuuksia pohjoiskarjalaisille yrityksille. Kehittämissuunnitelmia, jotka kohdistuvat Venäjän markkinoille, toivottiin jatkuvan myös tulevaisuudessa. Pohjois-Karjalan sijaintia Venäjän ja Suomen välisessä tavaraliikenteessä on kehitettävä edelleen, tuotava esille uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kehitettävä yritysten välisiä ekosysteemejä ja niiden toimintaedellytyksiä ja -ympäristöä. Kaupan työpajassa luotiin pohja kaupallisen toiminnan kehittämiseksi ja uusille ideoille. Tuottajien talo -hanke on hyvä työväline uuden tiedon ja toimintatapojen mallintamisessa ja toteutuessaan kopioitavissa muihin vastaaviin kauppapaikkoihin.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Alustavassa suunnitelmassa oli Ruotsi valittu yhdeksi tarkasteltavaksi kohteeksi. Se päätettiin jättää vähemmälle, kun hankkeen aikana muut suunnat näyttivät potentiaalisemmilta. Lisäksi Ruotsin yhteydet ovat olleet koko ajan mukana liittyen pohjoisen rautatiekuljetusyhteyden kehittämiseen reitillä Kouvola tai Niirala-Haaparanta-Narvik. Varsinaista markkinaselvitystä tai matchmaking-matkoja Ruotsiin ei hankkeessa tehty, koska sille ei ollut tästä näkökulmasta tarvetta. Viron konepajateollisuutta tarkasteltiin suunnitelmasta poiketen. Viron konepajateollisuuden tarkastelun tarve tuli suoraan yrityksiltä. Suunnitelmassa esitetty kohderyhmä koostui pääasiallisesti logistiikka- ja tuotannollisten alojen toimijoista. Pienemmälle huomiolle jäivät Skandinavian ja Aasian välisessä liikenteessä toimivat yritykset. Tämä johtui yritysten kiinnostuksesta Venäjän markkinoihin lähialueella. Logistiikkaraportissa tosin tarkasteltiin laajasti Aasian tavaraliikennettä sekä mahdollisia kuljetusreittejä. Kohderyhmän kanssa tehtiin jatkuvaa yhteistyötä, varsinkin tuotannollisten ja logistiikka-alojen matchmaking-matkat katsottiin kohderyhmässä tärkeiksi ja liiketoiminnalle hyödyllisiksi. Kaupallisessa toiminnassa paikalliset toimijat olivat hankkeeseen osallistuvia tahoja.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Yritysten avoimen tiedon ja rajapintojen avulla toteuttamat uudet sovellukset: tavoite 1, toteuma 1. Karelia Ammattikorkeakoulun KoDa-hanke toteutti Tiedon keräysmenetelmien soveltamisen pilotin Niiralassa 2018-2019.

Pilotissa kehitetään excel-pohjainen työkalu, jonka avulla voidaan tutkia esimerkiksi Niiralan rajanylitysaseman tuonti- ja vientimääriä valituilla hakuehdoilla. Työkalu hakee verkosta aina ajantasaisen datan avointen rajapintojen avulla. KareliaHUB-hanke oli toteutuksessa mukana asiantuntijatahona.

Yritykset, joihin syntyy uusiutuviin energiaratkaisuihin tai vähähiilisyiden tukemiseen perustuvaa uutta liiketoimintaa: tavoite 1, toteuma 1. Hankkeen aikana suunniteltiin investointihanketta, joka edistää logistiikassa vähähiilisyttä. Ratkaisu on uusi toimijalle ja uusi Suomessa, mutta hankkeen toteutus jää myöhemmäksi.

Yritykset, jotka kehittävät uuden tai merkittävästi parannetun tuotteen markkinoille (tuote on uusi yritykselle) tavoite 2, ei toteutunut hankkeen aikana.

Hankkeen nimi: Karelia HUB- Multimodaalisen kuljetusjärjestelmän kehittäminen Pohjois-Karjalassa
Viranomainen: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Hankkeen toimenpiteisiin osallistui 37 yritystä, tavoitteena oli 30 yritystä. Hankkeessa toteutettiin 146 yrityksiin kohdistuvaa tapahtumaa, näihin osallistui yhteensä 217 yritystä.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Asetetut numeraaliset tavoitteet ohjasivat hankkeen toteutusta, varsinaisesti näillä indikaattoreilla oli suhteellisen vähäinen merkitys hankkeen toteutuksessa. Pääasiallisesti seurattiin hankkeeseen osallistuvien yritysten määrän toteutumista. Uusien tuotteiden ja palveluiden kehittäminen koettiin hankkeessa haasteelliseksi todentaa, koska kehitystyö vie hankkeelta pidemmän ajan toteutuakseen.

Omia seurantatietoja ja indikaattoreita olivat uusien työpaikkojen määrä ja yritysyhdyshankkeet sekä mallin kehittäminen logistisen infrastruktuuriin ja palveluiden ekosysteemin kehittämiseen. Nämä tavoitteet olivat konkreettisia ja kuvasivat hankkeen vaikuttavuutta myös hankkeen päättymisen jälkeen.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hankehenkilöstön tietotaito kasvoi merkittävästi logistiikan alalta. Uutta tietoa saatiin ekosysteemin rakentamisesta sekä venäläisten yritysten toimintatavoista ja -ympäristöstä. Näitä tietoja voidaan hyödyntää jatkotoimenpiteissä ja organisaation kehittämissuunnitelmissa.

Hankkeessa vahvistui tieto siitä, miten tärkeässä roolissa logistiikka on elinkeinoelämässä. Opittiin tunnistamaan haasteet toimitus- ja kuljetusketjuissa sekä niiden toteutuksessa. Logistiikka näytti olevan kiinnostava teema yrityskontaktien saamisessa.

Matchmaking-matkoilta saatiin hyvää tietoa Venäjän ja Viron elinkeinoelämästä sekä siellä toimivien yritysten toimintatavoista. Verkostoituminen erilaisten logistiikka-, asiantuntija- ja tuotannollisten alojen kanssa auttoi hankehenkilöstöä hankkeen toteutuksessa sekä toi hanketta toteutettaville organisaatioille arvokasta tietoa mm. Venäjän markkinoista, tuotannollisista aloista sekä logistisista toimintatavoista ja malleista.

Hankehenkilökunta rakensi kattavan yritys- ja viranomaisverkoston Suomessa ja Venäjällä, verkostoja voidaan hyödyntää tulevaisuudessa uusissa hankkeissa ja työtehtävissä.

Hanketyöosaaminen kasvoi mm. hankehallinnossa, hankkeessa toimi kaksi kehittämisorganisaatiota. Organisaatioiden erilaisten käytänteiden soveltaminen hankehallinnossa sujui hyvin. Hanke muutettiin vuonna 2018 loppupuolella de minimis -hankkeeksi, joten sen tuomat haasteet ja uudet toimintatavat opettivat hankehallinnon sekä toteutuksen osalta uusia opittavia asioita ja lakisääteiden asioiden opettelemista.

Hankkeen toteutusorganisaatioiden välinen yhteistyö sujui hyvin ja joustavasti. Kumpikin organisaatio oppi toistensa toimintatavat ja hyödynsivät toistensa vahvuuksia hankkeen toteutuksessa. Verkostoiduttiin organisaatioiden muiden hankkeiden kanssa ja vaihdettiin hyviä käytänteitä.

Hankkeen aikana projektipäällikkö suoritti tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon, jossa tarkasteltiin Niiralan alueen kaupan ja logistiikkatoimintojen kehittämistä. Tietotaitoa ja tuotosta voidaan hyödyntää laajemminkin toteuttajaorganisaation toiminnassa.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Politiittiset päätökset Venäjällä liittyen rajaliikenteeseen: matkustajaliikenteen vientimääriä laskettiin ja muiden kuin omistautujen tullausmenetelmiä muutettiin. Tiedotettiin rajanylityksen käytännöstä ja toimintatavoista rajanylityspaikoilla.

Rinteen hallituksen päätös avata Parikkalan rajanylityspaikka vuonna 2024: Varautuminen Niiralan rajanylityspaikan elinvoimaisuuden säilyttämiseen ja tiedon kerääminen mahdollisista vaikutuksista Niiralan rajanylityspaikan tavara- ja henkilöliikenteeseen. Mietittiin toimintatapoja alueen vetovoimaisuuden lisäämiseksi.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Ohjausryhmä koostui hankkeen toteuttavien ja rahoittajien organisaatioiden lisäksi Tohmajärven yrittäjä ry:n, Pohjois-Karjalan kauppakamari ry:n, Joensuun Laivaus Oy:n, Niiralan Tullin ja Pohjois-Karjalan rajavartioston edustajista. Ohjausryhmä kokoontui 6 kertaa hankkeen aikana.

Hanke sai ohjausryhmältä hyviä näkökulmia ja ideoita hankkeen toteutukseen. Ohjausryhmä oli aktiivinen kommentoimaan hankkeen toteutusta sekä kyseenalaisti positiivisesti toteutustapoja ja toimenpiteitä. Ohjausryhmä kannusti hankkeen toteutuksessa hankehenkilöstöä sekä osallistui aktiivisesti kokouksiin. Ryhmän kautta saatiin hyvää tietoa tullin ja rajan ajankohtaisista asioista sekä yritysten näkökulmia hankkeen toteutuksesta ja vaikutuksista.

Ohjausryhmä oli tyytyväinen hankkeen toteutukseen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Ryhmän mielestä hankkeen tuloksista olisi pitänyt tiedottaa kattavammin ja laajemmin myös maakunnan sisällä.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hanke sai hyvää palautetta kohderyhmän yrityksiltä muun muassa matchmaking-matkojen toteutuksesta, ohjelmasta sekä käyntikohteista. Yritykset saivat yhteistyöavauksia, konkreettisia tarjouspyyntöjä, kontakteja oman toiminnan kehittämiseen ja kansainvälistymiseen.

Yritykset arvostivat asiantuntijan osaamista sekä pitkäaikaista ja -jänteistä työtä alueen logististen toimintojen kehittämisessä.

Yritykset arvostivat hankehenkilöstön apua muun muassa kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa ja rahoituskanavista tiedottamisessa.

Kohderyhmän yritykset pitivät hyvänä asiana sitä, että hankehenkilöstöllä oli valmiit kontaktit ja verkostot Venäjälle. Näin heidän oli helpompaa osallistua hankkeessa tehtäviin toimenpiteisiin. Luottamus hankehenkilökunnan osaamiseen ja yritysten tarpeiden tunnistamiseen toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hanke oli vaikutuksiltaan sukupuolineutraali

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	0	0	Logistiikka toimintamalleissa ja logistiikan ekosysteemin rakentamisessa tarkasteltiin hiilineutraaleja toimintatapoja ja mahdollisuuksia.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	0	0	Edistettiin vähähiilisen toimintatapojen kehittämistä.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	Hankkeella ei ollut vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	0	5	Edistettiin vähähiiliseen toimintaan siirtymistä mm. kuljetuskaluston kehittämisessä.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Hankkeen toimenpiteet eivät kohdistuneet Natura-alueisiin.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	Logistiikka-alueen lisääntyvien pakkaus- yms. materiaalien kierrätykseen kiinnitettiin huomiota.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	0	Hankkeen aikana alueelle sijoittuva logistiikka-alan toimija investoi ja kehittää vähähiilistä toimintakalustoa.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	5	6	Niiralan logistiikka-alueen uudelleen aktivoituminen uusien toimijoiden johdosta, edistää alueen elinkeinoelämän kehittymistä. Vahvistaa logistiikan ekosysteemiä ja yritysten saavutettavuutta sekä Niiralan raja-aseman tunnettavuutta.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	3	5	Logistiikan toimintamallit tähtäävät kustannustehokkaaseen toimintaan. Toimitus- ja hankintaketjujen yhdistäminen ja sitä kautta paikallisten tuotteiden ja palveluiden hyödyntäminen yritysten liiketoiminnassa tukee vähähiilisyiden tavoittelua.
Liikkuminen ja logistiikka	7	-2	Alueen saavutettavuus ja tunnettavuus paranevat rautatiekuljetusten osalta. Rautatiekuljetukset Venäjältä lisääntyivät, mutta maantiekuljetusten osuus tulee kasvamaan huomattavasti kotimaan jakeluliikenteessä. Maantiekuljetusten osuus rajaliikenteessä on ollut kasvussa, henkilöliikenteen määrä rajan ylityksissä pysyivät stabiilina.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	6	7	Niiralan alueelle syntyi uusia työpaikkoja tuotannon, logistiikan ja palvelun toimialoille. Uudet työpaikat kohdistuvat alueen työvoimaan ja sitä kautta edistää alueen elinvoimaisuutta sekä hyvinvointia. Alueen kehittyminen vahvistaa asukkaiden uskoa elinvoimaisuuden lisääntymiseen. Palveluiden lisääntyminen edistää alueen yhteisöllisyyttä.
Tasa-arvon edistäminen	0	0	Hanke oli vaikutuksiltaan neutraali tasa-arvon edistämisessä.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	3	5	Uusien työpaikkojen kautta saatiin vahvistettua alueen työttömien henkilöiden taloudellista tilannetta. yritysten tietotaito ja eri kulttuurien ja toimintatapojen tuntemus kasvoivat hankkeen tekemien matkojen ja tapaamisten ansiosta.
Kulttuuriympäristö	0	0	Hankkeessa ei tehty toimenpiteitä, joilla olisi ollut vaikutusta kulttuuriympäristöön.
Ympäristöosaaminen	5	6	Niiralan alueella kiinnitettiin huomiota erityisesti ympäristön tilaan, uusien toimijoiden tuli tehdä laaja ympäristölupaprosessi toiminnan aloittamisen yhteydessä. Logistiikka toimijoiden kehittämisen osa-alueet kohdistuvat kestäväen kehityksen periaatteisiin. Hankenkilöstön tietotaito parantui ympäristöön kohdistuvien määräysten ja toimintatapojen suhteen. Logistiikka toimintamalleissa otettiin huomioon kestäväen kehityksen periaatteet.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankejulistet olivat nähtävillä Tohmajärven kunnanviraston, Keski-Karjalan Kehitysyhtiö KETI Oy:n sekä Business Joensuu Oy:n tiloissa. Hankkeessa tuotettiin asiakaslähtöistä materiaalia, pääasiallisesti materiaalit räätälöitiin toimintakohtaisesti sähköisessä muodossa. Näitä materiaaleja esiteltiin matchmaking- matkoilla, seminaareissa ja yritystapaamisilla.

Kaupan työpajasta ja Niiralan logistiikka-alueen uusien toimijoiden hankinnasta julkaistiin artikkelit paikallislehti Koti-Karjalassa. Hanketta ja Niiralan uusia toimijoita esiteltiin KETIn omassa asiakaslehdessä.

Kuljetus & Logistiikka -lehdessä julkaistiin seitsemän sivun artikkeli Niiralan alueen toimijoista sekä hankkeesta.

Hanke esittäytyi Alihankintamessuilla 2018, jossa esiteltiin logistisia yhteyksiä ja vapaita toimitiloja.

KETIn ja Niirala – portti itään ja länteen facebook-sivustoille päivitettiin tapahtumia ja uutisia.

Ohjausryhmälle esiteltiin hankkeen toteutus ja tulevat toimenpiteet ohjausryhmän kokouksissa.

Tohmajärven kunnanvaltuustolle ja toteuttajaorganisaatiolle tiedotettiin säännöllisesti hankkeen toteutuksesta.

Hankkeen tulosten tiedottamiseen maakunnan sisällä olisi pitänyt panostaa enemmän.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hankennumero S20980, Koda - kokonaisvaltaisen datan hallinnointi ja hyödyntäminen. Tiedon keräysmenetelmien soveltamisen pilotti Niiralassa 2018-2019. Projektipäällikkö oli hankkeessa asiantuntijaroolissa sekä ohjausryhmän jäsenenä.

Hankekoodi A7400, Export Growth - viennillä kasvuun. Hankkeiden välinen yhteistyö, tiedon siirto ja yritysrajoitustyöskentely.

Hankekoodi A73489, DigiKarjalasta kajahtaa. Yhteistyönä yritysrajoitustyöskentely.

Hankekoodi S21145, Koulutustehtaasta kasvua, osaavan työvoiman etsiminen ja hankeyhteistyö.

Hankekoodi 85653, Tuottajien talo -hanke, yhteistyö konseptin ja kaupanlogistiikan kehittämisessä.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Aineisto säilytetään Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETIn arkistoissa.

Kiteentie 9-11 B, 82500 KITEE

Yhteyshenkilö:

Risto Hiltunen

+358 50 303 1313

risto.hiltunen@keti.fi

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

18.3.2020 Pennanen Sirkku Anneli
toimistos sihteeri

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti